

MANIFEST SOBRE LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA

AL PRESIDENT DEL GOVERN DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

CMES¹ (Junta de 7 de juny de 2021)

Davant de la crisi dels fòssils i de l'emergència climàtica, l'acord mundial de París de 2015 interpel·la la humanitat sobre la indefugible necessitat de transitar vers les energies renovables en l'horitzó de 2050. Aquells pobles que comprenguin la gravetat de la situació i posin els elements per superar-la seran els que estaran en millors condicions en el futur.

En aquest sentit, CMES demana a la presidència de la Generalitat que lideri un moviment de la societat catalana basada en els 4 punts següents:

- 1. Model de Transició Energètica a Catalunya i Pla Director.** Les noves fonts energètiques renovables són distribuïdes i accessibles arreu, però menys intensives que les no renovables (fòssils i nuclears); caldrà prioritzar la gestió de la demanda, enlloc de l'oferta i, alhora, desenvolupar un sistema massiu d'emmagatzematge fonamentat bàsicament en les bateries i l'hidrogen. Davant de la profunditat d'aquests canvis, cal definir un Model Energètic (necessitats i usos, recursos naturals, infraestructures) i un Pla d'Actuació (etapes, prioritats, recursos humans, finançament) que orientin i emmarquin les accions de la ciutadania, empreses i agents implicats. A tal fi, demanem al President de la Generalitat que encarregui de manera urgent l'elaboració d'un Model Energètic per Catalunya i el seu corresponent Pla de Transició.
- 2. Pla territorial de Catalunya que incorpori l'energia.** Si bé les fonts energètiques renovables (solar tèrmica i fotovoltaica, eòlica, hidràulica, biomassa) són presents arreu del nostre país, la seva captació o obtenció va associada a importants superfícies i espais que comprenen tant àrees urbanitzades i artificialitzades com l'equivalent al 2% de sòls rústics de Catalunya¹, que prioritzi sols nus, erms, en pendent i de menys valor de conreu. Atès que Catalunya és un país petit i muntanyós, de població densa i poc homogènia (la metròpolis de Barcelona concentra 2/3 parts de la població en el 10% de la superfície), cal generar un gran consens on les gents de tots els territoris participin en les decisions i en els beneficis que pot aportar aquest nou repte². Demanem al President de la Generalitat que impulsi una revisió del Pla Territori de Catalunya que incorpori els nous requeriments de l'energia i, alhora, protegeixi els sòls d'alt valor ecològic, agrícola, ramader, forestal o paisatgístic de l'especulació i d'altres intervencions impròpies.
- 3. Campanya d'informació a la ciutadania i debat.** La transició energètica actual comporta canvis substancials que incideixen sobre tots els aspectes de la vida i dels comportaments dels ciutadans, com ara l'alimentació, la llar, el transport, la indústria, els serveis o el lleure. La transició energètica no serà possible (o esdevindrà caòtica) sense un ampli debat, on la ciutadania disposi d'informació completa, clara i veraç. Demanem al President de la Generalitat que faciliti que els mitjans de comunicació juguin el paper que els pertoca en la difusió de la informació i el debat.
- 4. Impuls de l'autoconsum i les Comunitats Energètiques Locals (CELs).** El fet diferenciador de la transició energètica actual és la possibilitat que la ciutadania, les empreses i els ens públics locals captin directament i en proximitat, preferiblement de forma comunitària i compartida, una part (o la totalitat) de l'energia per als usos propis (anomenat autoconsum) que pot arribar a cobrir entre el 15 i el 25% del total energètic. Per a la resta de necessitats (especialment, serveis generals, indústries intensives en energia, transport pesant i a llarga distància i centrals reguladores), caldrà implementar sistemes distribuïts de captació. La captació de proximitat (Km0) té efectes pedagògics en vincular els usos quotidians i l'energia, empodera la ciutadania i proporciona resiliència davant dels efectes del canvi climàtic. Però, per fer-la possible cal una bona llei de Comunitats Energètiques Locals (d'acord amb la Directiva UE 2019/944) que posi a l'abast de manera fàcil i propera els mitjans per dur-lo a terme (tècnics i instal·ladors, empreses agregadores i/o gestores, facilitats de finançament, tramitació àgil). Demanem a la Presidència de la Generalitat que, de la mà dels Ajuntaments i altres ens públics territorials, lideri un ampli moviment d'impulsió de l'autoconsum.

¹ CMES (Col·lectiu per a un Nou Model Energètic i Social Sostenible, www.cmes.cat)

² CMES ha editat diversos treballs entre els quals *Catalunya. Aproximació a un model energètic sostenible* i *La Transformació del sistema energètic, Recursos, Raons i Eines*, d'Eduard Furró Estany.